

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (*)

12 DECEMBER 1997

Bezoek aan 4 projecten in Oeganda van het Overlevingsfonds Derde Wereld

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN (1)

UITGEBRACHT DOOR MEVROUW
SUZETTE VERHOEVEN EN
DE HEER **ROGER HOTERMANS**

- (1) Samenstelling van de commissie
Voorzitter : de heer de Donnea (F-X)

A. — Vaste Leden
C.V.P. HH. Cauwenberghs,
Eyskens, Ghesquière,
Mevr. Verhoeven.
P.S. HH. Grosjean,
Harmegnies, Meureau.
V.L.D. H. De Croo, Eeman,
Versnick.
S.P. Mevr. Croes-Lieten, H..
Van der Maelen.
P.R.L.- HH. de Donnée, Simonet.
F.D.F.
P.S.C. H. Gehlen.
Vl.Blok H. Lowie.

Agalev/H. Van Dienderen
Ecolo

C. — Niet-stemgerechtigd lid
V.U. H. Borginon

(*) Vierde zitting van de 49ste zittingsperiode

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (*)

12 DÉCEMBRE 1997

Visite de 4 projets du Fonds de Survie pour le Tiers Monde en Ouganda

RAPPORT

RAPPORT FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES RELATIONS EXTÉRIEURES (1)

PAR MME **SUZETTE VERHOEVEN** ET
M. **ROGER HOTERMANS**

- (1) Composition de la commission
Président : M. de Donnea (F-X)

A. — Titulaires
C.V.P. MM. Cauwenberghs,
Eyskens, Ghesquière,
Mme. Verhoeven.
P.S. MM. Grosjean,
Harmegnies, Meureau.
V.L.D. MM. De Croo, Eeman,
Versnick.
S.P. Mme. Croes-Lieten, M.
Van der Maelen.
P.R.L.- MM. de Donnée, Simonet.
F.D.F.
P.S.C. M. Gehlen.
Vl.Blok M. Lowie.

Agalev/M. Van Dienderen
Ecolo

C. — Membre sans voix délibérative :
V.U. M. Borginon

(*) Quatrième session de la 49ème législature

B. — Suppléants
C.V.P. MM. De Crem, Mme.
Hermans, MM. Moors,
Van Erps, N.
P.S. MM. Borin, Henry,
Larcier, Moriau.
V.L.D. MM. Chevalier, Daems,
Lahaye, Valkeniers.
S.P. Mme. Dejonghe, MM.
Schellens, Schoeters.
P.R.L.- MM. Bacquelaïne, Michel,
F.D.F. Reynders.
P.S.C. MM. Beaufays, Mairesse.
Vl.Blok Mme Colen M. Van den
Eynde.
Agalev/M. Decroly,
Mme Schüttringer.

DAMES EN HEREN,

Op 3 december 1997 heeft uw commissie akte genomen van het verslag dat haar werd voorgelegd door mevrouw Suzette Verhoeven en de heer Roger Hotermans, in verband met het bezoek dat een delegatie van de commissie van 5 tot 12 september 1997 heeft gebracht aan 4 projecten van het Overlevingsfonds Derde Wereld in Oeganda.

I. – INLEIDING

De afvaardiging werd geleid door de heer Dirk Van der Maelen (eerste ondervoorzitter van de commissie) en bestond verder uit de volgende leden: de heren Herman De Croo, Denis D'Hondt, Yvon Harmegnies, Roger Hotermans, Marceau Mairesse en mevrouw Suzette Verhoeven.

Dat bezoek vond plaats op uitnodiging van de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking. Het is dus niet de commissie maar hij die de bestemming van de zending heeft gekozen. Deze keuze werd bepaald door de wens van de staatssecretaris om projecten te bezoeken die door de drie soorten uitvoeringskanalen van het Overlevingsfonds worden begeleid.

Zo fungeerde het IFAD (Internationaal Fonds voor Agrarische Ontwikkeling) als uitvoeringsagentschap voor twee van de bezochte projecten; het IFAD is de voornaamste partner van het Overlevingsfonds in het gezamenlijk programma, het algemene raam voor de ontwikkeling van multisectoriële projecten dat op tal van gespecialiseerde instellingen van de Verenigde Naties een beroep doet; *Belgische NGO's* (ACT en NCOS) waren de partners van het Overlevingsfonds in de twee andere projecten; ten slotte werd voor een van beide projecten, waarbij het IFAD betrokken was, samengewerkt met UWESO (*Oegandese NGO*).

Er zij onderstreept dat Oeganda heel bijzonder past in de richting die momenteel door het Overlevingsfonds bij voorkeur wordt aangehouden. Niet alleen ligt het land in de gevoelige regio van de Grote Meren, er is bovendien een decentralisatieproces aan de gang, waarbij gunstige voorwaarden worden geschapen voor een participatieve aanpak en voor een met de civiele maatschappij gedeelde verantwoordelijkheid.

* *
*

De leden van de parlementaire afvaardiging verzelden tijdens een gedeelte van het bezoek de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, diens medewerkers alsmede de Belgische ambassadeur te Nairobi, de heer Nijskens, en de ambassadeur van Oeganda in België en bij de Europese Unie, de heer Ntambi.

MESDAMES, MESSIEURS,

Lors de sa réunion du 3 décembre 1997, votre commission a pris acte du rapport qui lui a été présenté par Mme Verhoeven et M. Hotermans, sur la visite de quatre projets du Fonds de survie pour le Tiers Monde effectuée en Ouganda par une délégation de la commission, du 5 au 12 septembre 1997.

I. – INTRODUCTION

Conduite par M. Dirk Van der Maelen (1er vice-président de la commission), la délégation comprenait MM. Herman De Croo, Denis D'Hondt, Yvon Harmegnies, Roger Hotermans, Marceau Mairesse et Mme Suzette Verhoeven.

Cette visite a eu lieu à l'invitation du Secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement. C'est donc ce dernier - et non la commission des Relations extérieures - qui a choisi la destination de la mission. Ce choix a été guidé par la volonté du Secrétaire d'Etat de voir des projets relevant des trois types de canaux d'exécution du Fonds de Survie.

Deux des projets visités avaient ainsi comme agence d'exécution le FIDA (Fonds international pour le Développement agricole), lequel est le principal partenaire du Fonds de Survie dans le programme conjoint, le cadre global pour le développement d'interventions multisectorielles qui fait appel à plusieurs institutions spécialisées des Nations Unies; des ONG belges (ACT et NCOS) constituaient les partenaires du Fonds de Survie dans les deux autres projets; enfin, l'un des deux projets auxquels était associé le FIDA avait pour partenaire sur le terrain l'ONG ougandaise UWESO.

Il faut par ailleurs souligner que l'Ouganda s'intègre tout particulièrement dans la tendance actuellement privilégiée par le Fonds de Survie. Outre sa situation dans la région sensible des Grands Lacs, ce pays s'est en effet engagé dans un processus de décentralisation, avec un environnement favorable à l'approche participative ainsi qu'à une responsabilité partagée avec la société civile.

* *
*

Les membres de la délégation parlementaire ont accompagné, pour une partie de la visite, le Secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, ses collaborateurs, ainsi que l'Ambassadeur de Belgique à Nairobi, M. Nijskens, et l'Ambassadeur d'Ouganda auprès de la Belgique et de l'Union européenne, M. Ntambi.

Voorts namen acht ABOS-vertegenwoordigers aan de hele zending deel. Vijf onder hen hadden als standplaats Brussel: de heren Ghequiere (directeur), Standaert, Vanderheyden, Dricot, Tessens en Samijn (toekomstig afdelingshoofd in Kampala). De anderen (de heren Van den Branden en Aertssen) vertegenwoordigden de afdelingen voor ontwikkelingssamenwerking in Nairobi en Kampala.

Ten slotte namen ook twee IFAD-vertegenwoordigers uit Rome, de heren Yayock en Lemmens, aan de hele zending deel.

Ter voorbereiding van de projectbezoeken ontvingen de leden van de parlementaire afvaardiging een aantal interne en technische documenten in verband met de vier bezochte projecten : tussentijdse evaluatierapporten voor de projecten Hoima/Kibaale en Uweso en de dossiers die door de twee Belgische NGO's (NCOS en ACT) bij het ABOS werden ingediend.

Er zij tevens onderstreept dat de personen die deel uitmaakten van de zending (een dertigtal ⁽¹⁾ in totaal) op het terrein in twee groepen werden opgesplitst; elke groep volgde een specifiek traject. Het is dan ook zo dat alle deelnemers wel gelijkaardige activiteiten hebben kunnen bezichtigen, maar dat niet iedereen dezelfde bezoeken heeft afgelegd.

* *
*

De parlementaire afvaardiging beperkte haar reis in Oeganda niet uitsluitend tot het bezoek van de projecten van het Overlevingsfonds.

Zo kon zij gesprekken voeren met de voorzitter van het Oegandees parlement, de heer James Wapakabulo, alsmede met tal van parlementsleden, waaronder vertegenwoordigers van de districten waarin het Overlevingsfonds projecten financiert.

De afvaardiging had ook een ontmoeting met de secretaris-generaal van het ministerie van de Plaatselijke Besturen, de heer Francis Lubanga. Reden voor dit onderhoud was het belang van het decentralisatieproces dat in Oeganda op gang gebracht is, en de noodzaak om, in het raam van de projecten van het Overlevingsfonds, ook de civiele maatschappij verantwoordelijkheid te doen dragen bij de concrete tenuitvoerlegging van de initiatieven.

In Hoima werd de afvaardiging ontvangen door Solomon Gafabusa Iguru I, de koning van Bunyoro-Kitara ⁽²⁾.

De afvaardiging bezocht ook een door België gefinancierd mini-project aan de Oeganda Martyrs University; die universiteit is zelf op zoek naar inter-universitaire samenwerking met een Belgische instelling.

Huit représentants de l'AGCD ont par ailleurs participé à l'ensemble de la mission. Cinq d'entre eux étaient basés à Bruxelles : MM. Ghequiere (Directeur), Standaert, Vanderheyden, Dricot, Tessens et Samijn (futur chef de section à Kampala). Les autres agents (MM. Van den Branden et Aertssen) représentaient les sections de coopération de Kampala et de Nairobi.

Enfin, deux représentants du FIDA, en provenance de Rome, MM. Yayock et Lemmens, ont également accompagné l'ensemble de la mission.

En préparation des visites de projets, les membres de la délégation parlementaire ont été mis en possession d'un certain nombre de documents internes et techniques relatifs aux quatre projets visités : rapports intérimaires d'évaluation pour les projets Hoima/Kibaale et Uweso et dossiers introduits auprès de l'AGCD par les deux ONG belges, NCOS et ACT.

Il faut par ailleurs souligner que, sur le terrain, la trentaine ⁽¹⁾ de personnes qui constituaient la mission ont été réparties en deux groupes, ayant chacun un itinéraire spécifique. Dès lors, si l'ensemble des participants ont pu observer des activités similaires, ils n'ont pas tous effectué des visites identiques.

* *
*

La délégation parlementaire n'a pas limité son voyage en Ouganda à la seule visite des projets du Fonds de Survie.

Ainsi, elle a pu s'entretenir avec le Président du Parlement ougandais, M. James Wapakabulo, ainsi qu'avec plusieurs parlementaires, dont un certain nombre représentaient les districts au sein desquels le Fonds de Survie finance des projets.

Elle a également rencontré le Secrétaire général du Ministère du Gouvernement local, M. Francis Lubanga. Cet entretien se justifiait par l'importance du processus de décentralisation engagé en Ouganda et par la nécessité, dans le cadre des projets du Fonds de Survie, de responsabiliser la société civile dans la mise en oeuvre des actions.

A Hoima, la délégation a été reçue par Solomon Gafabusa Iguru I, le roi du Bunyoro-Kitara ⁽²⁾.

La mission a, par ailleurs, visité une micro-intervention financée par la Belgique à la Uganda Martyrs University; elle-même à la recherche d'une collaboration interuniversitaire avec une institution belge.

⁽¹⁾ Ook een aantal journalisten volgden de zending.

⁽²⁾ In 1993 maakte een grondwetswijziging het mogelijk opnieuw traditionele plaatselijke koningen op de troon te plaatsen. Hun rol is evenwel vooral van protocolaire aard en hun invloed blijft tot culturele aangelegenheden beperkt.

⁽¹⁾ La délégation était également accompagnée de plusieurs journalistes.

⁽²⁾ En 1993, une modification de la Constitution a permis la réinstallation des rois locaux traditionnels. Leur rôle est toutefois avant tout protocolaire et leur terrain d'influence se limite au domaine culturel.

Ten slotte wilde de afvaardiging Oeganda niet verlaten zonder een bezoek te hebben gebracht aan het gewestelijk agentschap van het Wereldvoedselprogramma (WFP), dat zorgt voor het transport van voedselhulp naar de vluchtelingen in de regio van de Grote Meren.

* *
*

Het ABOS is voornemens achteraf een aantal evaluatierapporten van diverse projecten van het Overlevingsfonds aan het parlement over te zenden zodat het eventueel mogelijk wordt om daarover een discussie tussen parlementsleden en vertegenwoordigers van de organisaties voor ontwikkelingssamenwerking op gang te brengen.

Het is de bedoeling informatie te verstrekken over wat in het raam van het Overlevingsfonds tot stand werd gebracht en een en ander duidelijk toe te lichten, zodat het parlement eventueel kan beslissen dit programma uit te breiden via nieuwe kredieten die door de Nationale Loterij tot na het jaar 2000 worden ingebracht.

II. – ALGEMENE VOORSTELLING VAN DE PROJECTEN

Vooraleer de vier bezochte projecten voor te stellen, is het nuttig de algemene bepalingen die de werking van het Overlevingsfonds voor de Derde Wereld regelen, nog eens op een rijtje te zetten.

Het Overlevingsfonds voor de Derde Wereld werd opgericht door de wet van 3 oktober 1983. Die wet - het resultaat van een parlementair initiatief - kent het Fonds bovenop het budget voor de ontwikkelingssamenwerking een bedrag van 10 miljard frank toe.

Deze wet preciseert de doelstellingen van de actieprogramma's die in het kader van het Overlevingsfonds worden gesteund als volgt :

- de verhoging van de voedselproductie, onder meer door het behoud van de vruchtbaarheid, de verbetering en de uitbreiding van de bebouwde grond ;
- de productieverhoging in veeteelt en visvangst ;
- de oprichting van gezondheids- en preventiecentra ;
- het creëren van werkgelegenheid en de verhoging van de inkomsten uit «non-farm» activiteiten.

De actieprogramma's moeten speciale aandacht besteden aan de basismilieusamenlevingen op het platteland en bijdragen tot de totstandbrenging van :

- een inkomstenbeleid ten behoeve van de producent ;
- een adequaat beleid voor prijsbeheersing en kredietverlening ;

Enfin, la délégation n'a pas voulu quitter l'Ouganda sans visiter le Bureau régional du Programme Alimentaire Mondial (PAM), responsable de l'acheminement de l'aide alimentaire aux réfugiés dans la région des Grands Lacs.

* *
*

L'AGCD se propose de transmettre ultérieurement au Parlement des rapports d'évaluation de différents projets du Fonds de Survie et d'en permettre, le cas échéant, la discussion entre parlementaires et représentants des organisations de coopération.

Il y a une volonté d'informer et de démontrer ce qui a été réalisé dans le cadre du Fonds de Survie, afin que le Parlement puisse éventuellement décider d'une extension de ce programme avec des crédits nouveaux apportés par la Loterie Nationale au-delà de l'an 2000.

II. – PRESENTATION GENERALE DES PROJETS

Avant de présenter les quatre projets visités, il convient de rappeler les dispositions générales régissant le fonctionnement du Fonds de Survie pour le Tiers Monde.

Ce Fonds a été créé par la loi du 3 octobre 1983 - fruit d'une initiative parlementaire -, qui l'a doté d'un budget de 10 milliards de francs en supplément du budget de la coopération au développement.

La loi précise les programmes d'actions subventionnés, notamment :

- l'augmentation de la production vivrière par le maintien de la fertilité, l'amélioration et l'augmentation des terres cultivées ;
- l'accroissement de la production dans les zones d'élevage et de pêche ;
- l'établissement d'installations sanitaires et prophylactiques ;
- la création d'emplois et l'accroissement des revenus non agricoles.

Ces programmes d'actions accorderont une attention toute particulière aux petites communautés rurales de base et accompagneront la mise en place :

- d'une politique de revenus en faveur du producteur ;
- d'une politique des prix et de crédit adéquate ;

- structuren voor een leefbare binnenlandse markt.

Deze strategieën en actieprogramma's moeten worden opgezet met het grootste respect voor de socio-culturele realiteit, en moeten eveneens rekening houden met de menselijke factoren, onder meer via :

- de participatie van de beoogde doelgroep in de acties, en dit reeds vanaf hun ontwerpfasen ;
- een evaluatie van de beschikbare menselijke middelen en hun ontwikkelingscapaciteit ;
- de aangepaste opleidings- en vormingsacties ;
- de erkenning van de rol van de vrouw en haar actieve participatie in de voorgestelde acties.

Sinds de oprichting van het Fonds zijn de algemene uitvoeringsbesluiten aangepast (met inachtneming van de wettelijke bepalingen). Bij die aanpassing werd steeds rekening gehouden met de aanbevelingen van de Kamercommissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en die van de Senaatscommissie voor Buitenlandse Aangelegenheden.

Wat de inhoud betreft, werden de doelstellingen meer toegespitst op de verbetering van de voedselveiligheid en de voedingstoestand van de gezinnen, teneinde tot een integratie van de volgende vier pijlers te komen:

(i) een voldoende grote voedselbeschikbaarheid die tegemoet komt aan de behoeften van de gezinnen van de doelgroep waarop het project is gericht ;

(ii) de verbetering van de toegang tot het nodige voedsel door het verhogen van de inkomsten van met name de meest kwetsbare groepen ;

(iii) het verzekeren van de permanente toegang tot voldoende voedsel voor iedereen en op elk moment (voedselonveiligheid is op het platteland vaak seizoensgebonden, het recht op voedsel is een individueel recht, geconfronteerd met discriminatie op het gebied van voedsel binnen de gezinnen zelf) ;

(iv) de voedselbeschikbaarheid, de toegang tot het nodige voedsel en de permanente voedselveiligheid leiden niet automatisch tot een voedingstoestand die toelaat een gezond leven te leiden ; deze voorwaarden moeten immers samengaan met een aanvaardbaar gezondheidsniveau en de toegang tot voldoende drinkwater.

Wat de aanpak inzake samenwerking betreft, worden de institutionele capaciteiten van de lokale besturen en de begunstigde gemeenschappen versterkt om de eigen verantwoordelijkheid van die organen zoveel mogelijk te stimuleren. De projecten worden geïdentificeerd, geformuleerd en uitgevoerd volgens een participatieve methode. Bij de uitvoering van de projecten wordt ernaar gestreefd zowel de lokale besturen als de burgerbevolking verantwoordelijkheid te geven; dat houdt met name in dat zij de inherente kosten mee helpen dragen en dat zij na afloop van

- de structures assurant un marché intérieur viable.

Ces stratégies et programmes d'actions seront particulièrement respectueux de l'environnement socio-culturel. Ils seront également attentifs aux facteurs humains, particulièrement :

- par la participation des populations concernées aux actions dès leur conception ;
- via une évaluation des ressources humaines disponibles et de leur capacité de développement ;
- grâce à des actions de formation et d'éducation appropriées ;
- par la reconnaissance du rôle de la femme et la consultation de celle-ci dans les actions projetées.

Les dispositions générales d'application ont évolué depuis la création du Fonds, dans le respect de la loi, en tenant compte des recommandations de la commission des Relations extérieures de la Chambre et de la commission équivalente du Sénat.

En ce qui concerne le contenu, les objectifs ont été recentrés sur l'amélioration de la sécurité alimentaire et nutritionnelle des ménages, afin de développer une intégration des quatre dimensions principales suivantes :

(i) une disponibilité suffisante en aliments pour répondre aux besoins des ménages de la région concernée par le projet ;

(ii) un accès à une alimentation appropriée grâce à des revenus suffisants avec une attention plus particulière à l'égard des groupes les plus vulnérables ;

(iii) la certitude de l'accès aux aliments à tout moment et pour toute personne (l'insécurité alimentaire est souvent saisonnière en milieu rural; le droit à l'alimentation est un droit individuel confronté à des discriminations au sein des ménages) ;

(iv) la disponibilité, l'accès et la certitude ne garantissent pas à eux seuls un état nutritionnel approprié pour mener une vie saine: ils doivent être intégré à un niveau suffisant de santé et à un accès correct à l'eau potable.

Dans l'approche de coopération, les capacités institutionnelles des administrations locales et des communautés bénéficiaires sont renforcées de manière à pleinement les responsabiliser dans leur processus de développement. Les projets sont identifiés, formulés et exécutés selon une approche participative. Une responsabilisation partagée entre les administrations locales et la société civile est recherchée dans l'exécution, qui implique notamment une participation aux coûts inhérents et la prise en charge intégrale de la viabilité post-projet. Une attention parti-

het project volledig instaan voor de continuïteit van de geboekte resultaten. Een bijzondere aandacht gaat uit naar de versterking van de vrouwenorganisaties en naar elk initiatief dat tot doel heeft de vrouw meer verantwoordelijkheid in het ontwikkelingsproces te geven.

De landen worden geselecteerd op grond van verscheidene ontwikkelingsindicatoren die in overeenstemming zijn met de principes van het Overlevingsfonds. Die indicatoren zijn: armoede, een gebrek of een tekort aan voedsel, een te laag percentage van de bevolking dat toegang tot de gezondheidszorg en de drinkwatervoorziening heeft; een hoog sterftecijfer bij kinderen jonger dan vijf jaar, een groot aantal vrouwen dat sterft bij de bevalling, een te laag lichaamsgewicht bij een groot aantal kinderen, een lage levensverwachting, een hoge graad van analfabetisme (voornamelijk bij de vrouwen).

Op grond van die indicatoren komen 33 landen in aanmerking, wat echter niet betekent dat het Fonds projecten opzet in elk van die landen. Om echte ontwikkeling mogelijk te maken moet immers een minimumdrempel worden gehaald. Daarom werden een aantal projecten gebundeld.

In samenwerking met het IFAD heeft het Fonds programma's op touw gezet in de 12 volgende landen: Angola, Burkina Faso, Ethiopië, Eritrea, Kenya, Mali, Oeganda, Rwanda, Somalië, Tanzania, Tsjaad en de Congolese Kivu-streek.

* *
*

Hieronder wordt een samenvattend overzicht gegeven van de specifieke doelstellingen en de belangrijkste activiteiten van elk van de projecten.

1. BSF/FAD «HOIMA & KIBAALE DISTRICTS INTEGRATED COMMUNITY DEVELOPMENT»

- Totale kostprijs van het project:	9,20 miljoen USD
bijdrage BSF	8,28 mio USD (330 mio BEF)
bijdrage Oegandese regering	0,67 miljoen USD
bijdrage begunstigden	0,25 miljoen USD
- Ondertekening van het verdrag tussen de FIDA en de Oegandese regering	20.09.1990
- Werkelijke begindatum:	11.10.1991
- Geplande einddatum:	31.12.1998

culière est donnée aux renforcements des associations féminines et à toute action d'accroissement de la responsabilisation des femmes dans le processus de développement.

Le choix des pays est déterminé par différents indicateurs de développement, en concordance avec les principes du Fonds de survie. Ces indicateurs sont : la pauvreté; une mauvaise couverture alimentaire; un pourcentage insuffisant de la population qui accède aux services de santé et à l'eau potable; un taux élevé de mortalité chez les enfants de moins de 5 ans; une grande mortalité liée à l'accouchement; un pourcentage élevé des enfants dont le poids est inférieur à la normale; une faible espérance de vie; une faible alphabétisation, principalement parmi les femmes.

Selon ces indicateurs, 33 pays sont éligibles. Ceci ne signifie pas pour autant que le Fonds de survie intervient dans chacun d'entre eux. Des concentrations ont été opérées afin de cumuler des interventions et une masse critique qui permettent un décollage effectif du développement.

Dans cette optique, le programme conjoint avec le FIDA se concentre sur 12 pays: Angola, Burkina Faso, Ethiopie, Erythrée, Kenya, Mali, Ouganda, Rwanda, Somalie, Tanzanie, Tchad et le Kivu au Congo.

* *
*

Les objectifs spécifiques et les activités principales de chacun des projets sont résumés ci-après, afin de donner un aperçu.

1. BSF/IFAD «HOIMA & KIBAALE DISTRICTS INTEGRATED COMMUNITY DEVELOPMENT»

- Coût total du projet :	9,20 millions USD
contribution	8,28 millions USD soit 330 millions FB
contribution Gouv. Ouganda	0,67 million USD
contribution des bénéf.	0,25 million USD
- signature de la convention entre le FIDA et le Gouv.Ouganda	20.09.1990
- date de démarrage effectif du projet	11.10.1991
- date envisagée pour la clôture du projet	31.12.1998

Het project telt acht actiegebieden :

1) Eerstelijnsgezondheidszorgen (community based health care - CBHC)

- . Vermindering van het sterftecijfer bij kinderen van minder dan 5 jaar en van de moedersterfte,
- . Vermindering van de ondervoeding / malnutritie bij de kinderen ;
- . Vermindering van het ziektecijfer wegens de voornaamste ziekten (diarree, malaria, tuberculose, ademhalingsziekten enz...) ;
- . Versterking van de aanwezigheid van diensten voor eerstelijnsgezondheidszorg ;
- . Verbetering van de toegankelijkheid tot de CBHC voor 80 % van de bevolking ;
- . Rehabilitatie van 6-7 dispensaria en bouw van een nieuw gezondheidscentrum ;
- . Ervoor zorgen dat de CBHC financieel leefbaar en minder afhankelijk worden van toelagen van de regering en van buitenlandse hulp.

2) Voorziening van drinkwater en hygiëne

- . Bescherming van de 291 bronnen ; rehabilitatie van 150 putten / of pompen ; bouw van 26 nieuwe putten ;
- . Verbetering van de drinkwatervoorziening ;
- . Opvoeding van de bevolking om de besmettingen door bevuild water te verminderen (bevordering/bouw van 873 latrines enz...) ;
- . Vorming van de moeders inzake hygiëne, voeding, geboortebeperving.

3) Diensten voor steun aan de landbouw

- . Door diverse acties op het niveau van de vrouwen-groeperingen, verhoging van de productie op 13.300 ha;
- . Rehabilitatie van de vulgarisatiediensten; en rehabilitatie van het «Bulindi District Farm Institute»;
- . Ontwikkeling van intensievere landbouw-technieken op 5.300 ha;
- . Ontwikkeling van de landbouwtuigen aangevoerd door dierlijke kracht;
- . Ontwikkeling van de pluimveeteelt;
- . Verspreiding van de geschikte technieken om de voorwaarden voor het opslaan/bewaren/drogen te verbeteren;
- . Instellen van een krediet voor het oprichten van een «Revolving Fund» bij de Bank van Oeganda, met als doel de vrouwen te helpen bij het opbouwen van kleine ondernemingen.

4) Diensten voor steun aan de gemeenschaps ontwikkeling en vorming

- . Versterking van de capaciteiten van het districts-bestuur zodat het de verschillende diensten levert die men ervan verwacht : planning op het gebied van de

Ce projet compte huit champs d'activités :

1) Soins de santé primaire (community based health care- CBHC)

- . Réduction de la mortalité chez les enfants de moins de 5 ans et de la mortalité maternelle;
- . Réduction de la sous-nutrition/malnutrition chez les enfants;
- . Réduction de la morbidité due aux principales maladies (diarrhée, malaria, tuberculose, maladies respiratoires, etc ...);
- . Renforcement des services de soins de santé primaires;
- . Amélioration de l'accessibilité aux CBHC pour 80 % de la population;
- . réhabilitation de 6-7 dispensaires et construction d'un nouveau centre de santé;
- . Faire en sorte que les CBHC deviennent financièrement viables et moins dépendants des subventions du gouvernement et aides extérieures.

2) Adduction d'eau potable et hygiène

- . Protection des 291 sources; réhabilitation de 150 puits/ou pompes; construction de 26 nouveaux puits;
- . Amélioration de l'accessibilité à l'eau potable;
- . Education de la population pour réduire les contaminations par des eaux impropres (promotion/construction de 873 latrines, etc..)
- . Formation des mères en matière d'hygiène, de nutrition, de contrôle démographique.

3) Services d'appui à l'agriculture

- . Par diverses actions au niveau des groupements féminins, augmentation de la production sur 13.300 ha;
- . Réhabilitation des services de vulgarisation; et réhabilitation du «Bulindi District Farm Institute»;
- . Développement de techniques agricoles plus intensives sur 5.300 ha;
- . Développement de la culture attelée;
- . Développement de l'élevage de volaille;
- . Diffusion de techniques appropriées pour de meilleures conditions de stockage/conservation, séchage;
- . Etablissement d'un crédit pour la mise en place d'un «Revolving Fund» auprès de la Banque de l'Ouganda, ayant pour objet d'aider les femmes à développer des petites entreprises.

4) Services d'appui au développement communautaire et formation

- . Renforcement des capacités de l'administration de district de manière à ce qu'elle assure les différents services qu'on en attend: planification en ma-

scholen ; rehabilitatie van het Centrum voor Landelijke Vorming van Hoïma ; ontwikkeling van diverse diensten, programma voor de verlichting van de armoede, enz...

- . Vorming van vrouwengroeperingen : bevordering van 576 vrouwengroeperingen inzake sparen, lenen, handel en boekhouding ;

- . Informele vorming van volwassenen teneinde de analfabetismegraad, vooral onder de vrouwelijke laag van de bevolking, die zeer benadeeld is op het vlak van het onderwijs ;

- . Ontwikkeling van lokale volkstheatergroepen (*drama production*), die een traditioneel middel zijn voor de sensibilisatie en het overbrengen van diverse boodschappen ;

- . Samenwerking met verschillende NGO's voor de ontwikkeling van kleine industriële en ambachtelijke ondernemingen ;

- . Vorming van de bevolking inzake hygiëne (voordeel van de latrines, belang en bescherming van het drinkwater) ;

- . Vorming van gespecialiseerd personeel voor het onderhoud van de waterpompen en het boormaterieel voor de putten.

5) *Ontwikkeling van landwegen*

- . Rehabilitatie en onderhoud van toegangswegen tot 200 parochies ;

- . Rehabilitatie van 120 km wegen van bijzonder economisch belang ;

- . Verbetering van de toegang tot de ingesloten productiegebieden ;

- . Levering van bouw materiaal ;

- . Gemeenschapsontwikkeling voor de tenlasteneming van het onderhoud ervan ;

- . Vorming : bouw en onderhoud van de wegen ; programmering op dit vlak.

6) *Bestuur van de schatkist op districtsniveau*

- . Versterking van de diensten van het bestuur bij het innen van taksen en belastingen ;

- . Uitbreiding van de capaciteiten van het bestuur voor het beheer en het gebruik van de openbare fondsen.

7) *Coördinatie-eenheid van het project*

Deze dienst is belast met de coördinatie van de activiteiten en van de vormingen.

8) *Opvolging en evaluatie van de activiteiten*

- . Organisatie van een systeem voor de opvolging van de activiteiten ;

- . Organisatie van een systeem voor de opvolging van de impact van de activiteiten.

tière scolaire; réhabilitation du Centre de Formation Rurale de Hoïma; développement des divers services, programme d'atténuation de la pauvreté, etc...

- . Formation des groupements féminins: promotion de 576 groupements féminins en matière d'épargne, prêt, commerce et comptabilité;

- . Formation informelle des adultes en vue de diminuer le taux d'analphabétisme, spécialement parmi la composante féminine de la population, plus particulièrement défavorisée en matière d'instruction;

- . Développement de groupes locaux de théâtre populaire (*drama production*), ce qui constitue un moyen traditionnel de sensibilisation et de transfert de différents messages;

- . Collaboration avec différentes ONGs pour le développement de petites entreprises industrielles et artisanales;

- . Formation de la population en matière d'hygiène (avantage des latrines, importance et protection de l'eau potable);

- . Formation du personnel spécialisé pour l'entretien des pompes à eau et du matériel de creusement des puits;

5) *Développement de routes rurales*

- . Réhabilitation et entretien de routes d'accès à 200 paroisses;

- . Réhabilitation de 120 km de routes d'intérêt économique majeur;

- . Amélioration de l'accessibilité des zones de production enclavées;

- . Fourniture de matériel de construction;

- . Développement communautaire pour la prise en charge de leur entretien;

- . Formation: construction et entretien routier; programmation en la matière.

6) *Administration du trésor au niveau des districts*

- . Renforcement des services de l'administration dans la collecte des taxes et impôts;

- . Renforcement des capacités de l'administration pour la gestion et l'utilisation des fonds publics.

7) *Unité de coordination du projet*

Ce service est chargé de la coordination des activités et des formations.

8) *Suivi et évaluation des activités*

- . Organisation d'un système de suivi des activités;

- . Organisation d'un système de suivi de l'impact des activités.

2) BSF/ACT «BASIC SUPPLIES FOR SMALL FARMERS AND SUPPORT OF SMALL BUSINESSES IN THE MIDWESTERN REGION (HOIMA, KIBAALE AND MASINDI)»:

- Totale kosten van het project 90.092.888 BEF
- BASF/ABOS bijdrage 67.569.666 BEF
- ACT bijdrage 13.513.933 BEF
- Lokale inbreng 9.009.289 BEF
- datum van de ondertekening van het ministerieel uitvoeringsbesluit 18.09.1995
- werkelijke startdatum van het project in 1995
- geplande einddatum van het project in 1998

Het project zal activiteiten opzetten rond vier activiteiten:

- (1) Intensivering van de landbouwproductie:
 - bevordering en introductie van dierlijke trekkracht (doel: verspreiding van 40 tot 60 paren ossen per jaar)
 - opstellen en uitwerken van een vulgarisatieprogramma voor de opleiding van animatoren en het opzetten van demonstraties
 - productie van verbeterd zaaigoed

- (2) Opstarten van een netwerk van distributiecentra voor inputs:
 - landbouwwerktuigen en materiaal voor trekkracht
 - zaaigoed van maïs en andere teelten (bonen, maniok- en bataatscheuten)
 - kredietverlening aan kleine boeren voor aanschaf landbouwmateriaal

- (3) Opzetten van een netwerk voor landbouwmechanisatie:
 - steun bij het opzetten van kleine ateliers voor het aanmaken en herstellen van landbouwwerktuigen
 - opleiding van personeel voor het africhten van ossen voor trekkracht

- (4) Steun aan de commercialisering en verwerking van landbouwproducten:
 - ondersteuning van kleine bedrijven rond de landbouw via vorming van kleine ondernemers op het gebied van beheer en boekhouding
 - oprichting en uitbouw van verscheidene gemeenschapsorganisaties:
 - * INCONFIN Oeganda
 - * HODECO (Hoima Development company)
 - * NASECO (Nalweyo seed company)

2) BSF/ACT «BASIC SUPPLIES FOR SMALL FARMERS AND SUPPORT OF SMALL BUSINESSES IN THE MIDWESTERN REGION (HOIMA, KIBAALE AND MASINDI)»

- Coût total du projet: 90.092.888 FB
- contribution du BASF/AGCD 67.569.666 FB
- contribution de ACT 13.513.933 FB
- contribution du partenaire local 9.009.289 FB
- date de la signature de l'arrêté ministériel d'exécution 18.09.1995
- démarrage effectif du projet en 1995
- année envisagée pour la clôture du projet en 1998

Le projet entreprendra des activités autour de quatre interventions

- (1) Intensification de la production agricole :
 - promotion et introduction de la traction animale (objectif de diffuser 40-60 paires de boeufs par an)
 - rédaction et élaboration d'un programme de vulgarisation par la formation d'animateurs et l'organisation de démonstrations
 - production de semences sélectionnées

- (2) Démarrage d'un réseau de centres de distribution d'intrants:
 - outils agricoles et matériel pour la traction animale
 - semences de maïs et d'autres cultures (haricot, boutures de manioc, de patate douce)
 - octroi de crédits aux petits fermiers pour l'achat de matériel agricole

- (3) Etablissement d'un réseau pour la mécanisation agricole
 - appui à la création de petits ateliers pour la production et la réparation d'outils agricoles
 - formation du personnel destiné au dressage de boeufs pour la traction

- (4) Appui à la commercialisation et la transformation de produits agricoles
 - assistance aux petites entreprises axées sur l'agriculture par la formation de petits entrepreneurs au niveau de la gestion et de la comptabilité
 - établissement et développement de plusieurs sociétés communautaires
 - * INCONFIN Uganda
 - * HODECO (Hoima Development company)
 - * NASECO (Nalweyo seed company)

3) BOF/IFAD «UWESO DEVELOPMENT»

Totale kosten van het project:

1,85 miljoen USD
 waarvan BOF-bijdrage 1,45 miljoen USD
 (50 miljoen)
 waarvan deelname UWESO 0,40 miljoen USD

- ondertekening van projectovereenkomst tussen IFAD en UWESO 17 juni 1994
- werkelijke startdatum van het project 17 september 1994
- geplande einddatum 30 juni 1999

Het probleem betreft dus de zorg voor 270.500 jongeren van minder dan 17 jaar die wees zijn van ten minste een ouder, in de zes door het project uitgekozen districten. De ernst van deze toestand zal nog een hele tijd duren wegens de omvang van aids. Het probleem van de zorg voor wezen omvat twee aspecten :

- dit van hun dagelijks levensonderhoud ;
- dit van ontwikkeling op langere termijn dat erin bestaat deze jongeren voor te bereiden op hun deelname aan de toekomstige economische ontwikkeling.

Voorgestelde oplossingen:

1) Scholing van 1950 wezen in de vorm van een deelname in de onderwijskosten voor het lager onderwijs (54.606 USD), vocational training (25.420 USD) en artistiek onderwijs (14.123 USD).

2) De bevordering van de economische ontwikkeling in de gezinnen die de wezen opvangen door middel van het micro-krediet ter ondersteuning van diverse activiteiten (243.837 USD):

- . de productiegewassen (cash crops + food crops);
- . de veeteelt;
- . detailhandel (vaak vangen de grootouders hun ouderloze kleinkinderen op; die bejaarden zijn niet meer in staat te telen en te produceren zoals de jongeren);
- . de verwerking van landbouwproducten (productie van zonnebloem- of arachide-olie, fruitsappen, bloemmolen);
- . kleine ondernemingen: steenbakkerijen, ambachten, houtbewerking, zeepfabrieken, kleermakers.

3) De verhoging van de institutionele capaciteit van UWESO op nationaal vlak (548.900 USD) en op het niveau van de zes ondersteunde districten (GULU, KUMI, LIRA, MASAKA, MBARARA, SOROTI) (379.522 USD).

3) BSF/IFAD «UWESO DEVELOPMENT»

Coût total du projet : 1,85 million USD
 contributions du BSF 1,45 million USD
 soit 50 million de FB
 contribution de Uweseso 0,40 million USD

- signature de la convention de projet entre le FIDA et Uweseso 17.06.1994
- date de démarrage effectif du projet 17.09.1994
- date envisagée pour la clôture du projet 30.06.1999

Le problème est donc celui de la prise en charge de 270.500 jeunes de moins de 17 ans qui sont des orphelins d'au moins un parent dans les six districts ciblés par le projet. La gravité de cette situation risque de durer encore tout un temps en raison de l'ampleur du SIDA. Le problème de la prise en charge des orphelins comprend deux dimensions :

- celle de leur subsistance au jour le jour;
- celle du développement à plus long terme qui consiste à préparer ces jeunes pour assurer leur participation au développement économique de demain.

Solutions proposées :

1) Assurer une formation à 1950 orphelins sous forme de participation dans les frais de scolarité des études primaires (54.606 USD), vocational training (25.420 USD) et formation artisanale (14.123 USD).

2) Favoriser le développement économique chez les ménages qui accueillent les orphelins par du micro-crédit en appui à diverses activités (243.837 USD):

- . aux cultures de productions (cash crops + food crops)
- . à l'élevage ;
- . à des activités de revente au détail (ce sont fréquemment les grands-parents qui accueillent leurs petits-enfants orphelins; ces personnes âgées ne sont plus en mesure de cultiver et produire comme des jeunes);
- . aux transformations des produits agricoles (production d'huile de tournesol ou d'arachide, jus de fruits, moulin à farines);
- . aux petites entreprises : briqueterie, artisanat, menuiserie, fabrication de savon, tailleur.

3) Accroître la capacité institutionnelle d'UWESO au niveau du secrétariat national (548.900 USD) et au niveau des 6 bureaux de districts soutenus (GULU, KUMI, LIRA, MASAKA, MBARARA, SOROTI) (379.522 USD).

Deze institutionele versteviging zal worden verwezenlijkt door de inbreng van :

- . een technische bijstand van 2 jaar (senior programme adviser) ;
- . zendingen van consultants voor diverse vormen + opleidingskosten ;
- . de lonen van een gedeelte van het personeel ;
- . uitrustingen (voor kantoren + vervoermiddelen) ;
- . de tenlasteneming van de werkingskosten.

4) BOF/NCOS-ACORD «ORUCHINGA WATER DEVELOPMENT PROGRAMME»

Totale kosten van het project:	60.871.511 BEF
waarvan bijdrage BOF/ABOS	45.653.633 BEF
waarvan deelname NCOS	15.217.878 BEF

- datum van ondertekening van het ministerieel uitvoeringsbesluit 4 november 1993
- werkelijke startdatum van het project in 1993
- vooropgesteld jaar voor de beëindiging van het project in 1998

De specifieke doelstellingen zijn :

1. De inspanningen van de plattelandsbevolking ondersteunen die gericht zijn op het verkrijgen van drinkbaar water en betrouwbare kwaliteit (voor menselijk en dierlijk gebruik), via technische en financiële hulp bij de bouw van nieuwe voorzieningen en de verbetering van de bestaande waterbronnen- en putten.

2. De gemeenschappen die niet beschikken over watervoorzieningen de mogelijkheid bieden water te verkrijgen binnen een straal van 1,5 km van hun woning.

3. Via een educatief proces de bevolking wijzen op het gevaar van het gebruik van onzuiver water en hun verantwoordelijkheidsgevoel aanwakkeren als formele eigenaars van de waterbronnen of -voorzieningen in de streek.

4. Via een chemische kwaliteitsverbetering van het water alle reeds geboorde maar niet gebruikte waterputten opnieuw in gebruik stellen.

5. De inspanningen die vrouwen en kinderen moeten leveren om water te bekomen verlichten zodat ze meer tijd en energie kunnen steken in voedselproductie, huishouden en ontspanning.

6. De participatie van de gemeenschap bevorderen en de kosten van de watervoorzieningen zo laag mogelijk houden door middel van het gebruik van aangepaste technologie.

Ce renforcement institutionnel sera réalisé par l'apport de :

- . une assistance technique durant 2 ans (senior programme adviser)
- . des missions de consultants pour diverses formations + les frais de formation
- . les salaires d'une partie du personnel
- . des équipements (de bureaux + moyens de déplacement)
- . la prise en charge des frais de fonctionnement.

4) BSF/NCOS-ACORD «ORUCHINGA WATER DEVELOPMENT PROGRAMME»

Coût total du projet	60.871.511 FB
contribution du BSF/AGCD	45.653.633 FB
contribution du NCOS	15.217.878 FB

- date de la signature de l'arrêté ministériel d'exécution 04.11.1993
- démarrage effectif du projet en 1993
- année envisagée pour la clôture du projet en 1998

Les objectifs spécifiques sont les suivants :

1. Soutenir les efforts de la population rurale qui sont orientés vers l'obtention d'eau potable de qualité fiable (pour usage humain et animal), au moyen d'une assistance technique et financière à la création de nouvelles facilités d'approvisionnement et à l'amélioration des points d'eau existants.

2. Alimenter en eau les communautés qui ne disposent pas de points d'eau, et ce dans un rayon de 1,5 km de leur domicile.

3. Mettre la population en garde contre l'usage d'eaux souillées, par un processus éducatif, et les pousser à prendre leurs responsabilités, en tant que propriétaires des points d'eau dans la région.

4. Remettre en fonction tous les puits déjà forés mais non utilisés, par une amélioration de la qualité chimique de l'eau.

5. Alléger les efforts que doivent fournir les femmes et les enfants au niveau de l'approvisionnement en eau, leur permettant ainsi de dépenser plus d'énergie dans la production alimentaire, les travaux domestiques et les loisirs.

6. Favoriser la participation de la communauté et réduire au maximum les frais d'approvisionnement en eau au moyen de technologies adaptées.

III. – BEZOCHTE PROJECTEN ⁽³⁾

1. HOIMA & KIBAALE DISTRICTS INTEGRATED COMMUNITY DEVELOPMENT

- Hoima rural training center

Dit centrum biedt plaats aan een veertigtal personen voor opleidingssessies van variabele duur (met mogelijkheid tot overnachting). Het centrum wordt gebruikt voor de opleiding van de verscheidene diensten die in het project «Hoima & Kibaale districts integrated community development» opgenomen zijn:

- groep «credit and savings»;
- beheer van de rekeningen;
- inzameling van de belastingen;
- groep voor het beheer van de waterpunten;
- gemeenschapontwikkeling van de vrouw enzovoort

- Dispensaria

Er werd een bezoek gebracht aan verscheidene door het project gebouwde dispensaria.

De deelnemers hebben er «TBA's» (traditional birth attendant: traditionele vroedvrouw) ontmoet, wier opleiding door het project werd uitgebouwd (64% van de bevallingen gebeuren thuis).

De bevolking neemt er deel aan het onderhoud van de gezondheidsdiensten.

Zo hebben de bewoners voor 25 % aan de bouw van de dispensaria bijgedragen en betalen de patiënten een bijdrage voor hun behandeling.

- Vrouwengroepen «credit and savings»

Op iedere bezochte plaats hebben de deelnemers vertegenwoordigers van de SIDA's (Sub-county interregional development association for saving and credit) ontmoet.

27 SIDA's, die samen 593 groepen van 5 tot 15 personen tellen, werden in het raam van het project opgericht. Die groepen werden gesensibiliseerd om hun spaargeld aan te wenden. Dat spaargeld wordt om de beurt geleend aan de leden van de groep. De lening wordt na minder dan zes maand met intrest terugbetaald. Tussen mei '96 en mei '97 werd op die manier meer dan 25 miljoen Oegandese shilling (US\$; 1.100 US\$ = 1 USD) in omloop gebracht. Het project heeft daar in mei 1997 nog eens 75 US\$ bovenop gelegd, teneinde een «Revolving Credit Fund -RCF» op te richten, dat wordt gebruikt om activiteiten op het vlak van landbouw, veeteelt, kleinhandel en ambachten te financieren.

III. – REALISATIONS VISITEES ⁽³⁾

1. HOIMA ET KIBAALE DISTRICTS INTEGRATED COMMUNITY DEVELOPMENT

- Hoima rural training centre

Ce centre permet d'accueillir (avec possibilité de logement) une quarantaine de personnes pour des sessions de formation de durée variable. Le centre est utilisé pour la formation des différents services impliqués dans le projet «Hoima et Kibaale districts integrated Community development»:

- groupe d'épargne et de crédit;
- gestion des comptes;
- collecte des impôts;
- groupe de gestion des points d'eau;
- développement communautaire des femmes;
- etc...

- Dispensaires

Plusieurs dispensaires construits par le projet ont été visités.

Les participants y ont rencontré des «TBA» (traditional birth attendant: accoucheuse traditionnelle), dont la formation a été renforcée par le projet (64 % des accouchements se font à domicile).

Il y a une participation des populations à l'entretien des services de santé.

Ainsi, les habitants ont contribué pour 25 % à la construction des dispensaires et les patients paient une quote-part pour leur cure.

- Groupes de femmes mobilisées pour l'épargne et le crédit

Dans chacune des localités visitées, les participants ont pu rencontrer des représentants des SIDA (Sub-county interregional development association for saving and credit).

27 SIDA's ont été constitués sous l'impulsion du projet, englobant 593 groupes de 5-15 personnes. Ces groupes ont été sensibilisés à mobiliser leur épargne, qui est prêtée à tour de rôle aux membres du groupe; le prêt est remboursé en moins de 6 mois avec intérêt. Entre mai 96 et mai 97, plus de 25 millions de shillings ougandais (US\$; 1.100 US\$ = 1 USD) ont été mobilisés. Le projet est venu en mai 1997 gonfler cette somme avec 75 millions US\$, de manière à créer un «Revolving Credit Fund-RCF» qui sert à financer des activités agricoles, d'élevage, de petit commerce, d'artisanat.

Il y a pour le moment 100 % de taux de rembourse-

⁽³⁾ De beschrijving van de bezoeken is beknopt aangezien niet alle deelnemers dezelfde bezoeken hebben afgelegd.

⁽³⁾ La description des visites est succincte puisqu'elles n'ont pas été identiques pour l'ensemble des participants.

Momenteel wordt 100% terugbetaald. De intrest bedraagt 22% per jaar. Besloten werd het RCF niet door het project te laten beheren, maar door de «Uganda Women Finance and Credit Trust - UWFCT». De SIDA's beschikken over 119 wisselagenten (zij halen wekelijks het spaargeld en de terugbetalingen vermeerderd met de intrest op; ze houden de boekhouding bij en deponeren het geld bij een handelsbank). De UWFCT en het project hebben die 119 wisselagenten opgeleid, die een gedeelte van hun tijd aan die taken besteden. Ze ontvangen van de SIDA een loonsupplement van 10.000 USh per maand).

De UWFCT wordt voor zijn diensten betaald (2,5% van het bedrag van de toegekende leningen + 2,5% van het bedrag van de terugbetaalde leningen verhoogd met de intrest).

- Latrines in de lagere scholen

Er wordt getracht de ouders bij de projecten te betrekken. Zij helpen bij het graven van de latrines.

- Infrastructuurwerken

Bezoek aan een put die in het raam van het project werd gegraven (kostprijs 7.500 USD).

Een comité is verantwoordelijk voor het beheer van het waterpunt; het vraagt een bijdrage van de gebruikers teneinde over een onderhoudsfonds te beschikken.

Er werden tevens bruggen bezocht waarvoor de plaatselijke bevolking 40 % van het geld en ook de mankracht hebben geleverd.

- Inzameling van de belastingen

Het project heeft een bijdrage geleverd tot de versterking van de belastingdiensten met het oog op een doorzichtige belastingheffing en overleg met de bevolking betreffende de besteding van het belastinggeld, met name op het vlak van de sociaal-communautaire infrastructuur.

- Bulindi Farm Institute

Dit regionale centrum werd weer in goede staat gebracht met de bedoeling er bijscholing te geven aan de mensen die de bevolking landbouwtechnieken bijbrengen. De boerderij beschikt over een demonstratieboomgaard, over enkele trekossen, alsook over andere dieren zoals varkens, legkippen en konijnen die worden gebruikt als materiaal voor opleidingscursussen.

- Verbeterde woningen

Dit was aanvankelijk niet in het project ingebouwd, maar werd er op vraag van de plaatselijke bevolking

ment; le taux d'intérêt est de 22 % par an. Le projet a pris la décision de ne pas gérer le RCF et d'en confier la gestion à «Uganda Women Finance and Credit Trust-UWFCT». Les SIDA's se sont dotés de «change agents» qui sont au nombre de 119 (ces personnes collectent hebdomadairement l'épargne et les remboursements + intérêts; tiennent les livres de comptes et déposent l'argent auprès d'une banque commerciale). UWFCT et le projet ont formé ces 119 agents, qui consacrent une partie de leur temps à ces tâches (ils reçoivent un complément salarial de 10.000 USh par mois du SIDA).

UWFCT est rémunéré pour ses services (2,5 % du montant des prêts accordés + 2,5 % du montant des prêts remboursés ainsi que des intérêts payés).

- Latrines dans les écoles primaires

On essaie d'impliquer les parents, qui participent au creusement des latrines.

- Infrastructures

Visite d'un puits réalisé par le projet (coût 7500 USD).

Un comité est responsable de la gestion du point d'eau; il collecte une dîme auprès des usagers afin de disposer d'un fonds d'entretien.

Visite de ponts, payés pour 40 % par les populations locales, qui ont également fourni la main-d'oeuvre.

- Collecte des impôts

Le projet a soutenu un renforcement des services de taxation, dans l'esprit d'une taxation transparente et d'une concertation de l'affectation de l'impôt avec les populations, notamment en matière d'infrastructure socio-communautaire.

- Bulindi Farm Institute

Ce centre régional a été réhabilité afin que les agents de vulgarisation agricole puissent y être recyclés. La ferme dispose d'un verger de démonstration, de quelques boeufs pour la traction animale, quelques autres animaux pour des cycles de formation en matière d'élevage de porcs, de poules pondeuses, de lapins, ...

- Habitations améliorées

Cette activité n'était pas prévue dans le projet initial. Elle a été introduite à la demande des commu-

aan toegevoegd. De uit plaatselijke bouwstoffen opgetrokken woningen die op een betonnen vloer (nieuw) worden gebouwd, zijn zeer eenvoudig maar praktisch ingericht.

2. BSF/ACT «BASIC SUPPLIES FOR SMALL FARMERS AND SUPPORT OF SMALL BUSINESSES IN THE MIDWESTERN REGION» (HOIMA, KIBAAL EN MASINDI)

- Centrum voor de productie van bloem voor kindervoeding

Maandelijks wordt tien ton pap verkocht die op basis van een mengsel van verscheidene soorten bloem wordt gemaakt. Die onderneming verzekert dus de commerciële afzet van de productieoverschotten voor 500 à 1000 landbouwondernemingen.

- Animal husbandry centre

In dat centrum worden biggetjes en legkippen gekweekt.

Er wordt getracht het genetisch niveau van het plaatselijk vee te verbeteren, alsook verschillende veevoeders te produceren. Bepaalde producten zijn gericht op de uitvoer naar Congo.

- Nalweyo Oxen traction & seed multiplication project

Deze didactische boerderij beslaat 480 hectare en legt zich toe op het kweken van trekdieren (runderen) en het verbeteren van het zaaigoed of de scheuten.

- Bezoek aan boerderijen die steun ontvingen

De boeren hebben een lening moeten aangaan om de in het raam van het project afgerichte dieren te kopen, maar daardoor zijn ze in staat een grotere oppervlakte te bebouwen (als de lening tegen het einde van het eerste jaar is terugbetaald, is geen enkele intrest verschuldigd).

3. UWESO DEVELOPMENT PROJECT

- Na een eerste kennismaking met de activiteiten van UWESO in Masaka heeft de afvaardiging de UWESO-projecten in Mbarara diepgaander kunnen bestuderen.

UWESO steunt activiteiten die de scholing van weeskinderen bevorderen (beurzen voor lager onderwijs, voor beroepsonderwijs of voor een opleiding tot een ambacht).

UWESO steunt evenwel hoofdzakelijk activiteiten inzake «micro-krediet» teneinde de economische kracht te verhogen van gezinnen die wezen onder-

nautés locales. Les habitations construites en matériaux locaux sur un socle de béton (innovation) comportent quelques aménagements pratiques très simples.

2. BSF/ACT «BASIC SUPPLIES FOR SMALL FARMERS AND SUPPORT OF SMALL BUSINESSES IN THE MIDWESTERN REGION» (HOIMA, KIBAAL EN MASINDI)

- Centre de production de farine pour l'alimentation des enfants

Le porridge constitué sur la base d'un mélange de différentes farines est vendu à raison de 10 tonnes par mois. Cette entreprise assure donc un débouché commercial aux surplus de production pour 500 à 1000 exploitations agricoles.

- Animal husbandry centre

Il s'agit d'un centre de production de jeunes porcelets et de poules pondeuses.

On vise à améliorer le niveau génétique des élevages locaux, ainsi qu'à produire différents aliments d'élevage. Certains produits sont conçus pour l'exportation au Congo.

- Nalweyo Oxen traction & seed multiplication project

Cette ferme didactique occupe 480 hectares et sert tant pour la production d'animaux de traction (bovins) que pour l'amélioration des semences ou des boutures.

- Visite de fermes bénéficiaires

Les fermiers ont dû contracter un emprunt pour acheter les animaux dressés produits dans le cadre du projet, mais ils sont ainsi à même de cultiver une plus grande superficie (si l'emprunt est remboursé pour la fin de la première année, aucun intérêt n'est dû).

3. UWESO DEVELOPMENT PROJECT

- Après un premier aperçu des activités d'UWESO à Masaka, la délégation a pu visiter plus en détail les projets d'UWESO à Mbarara.

UWESO soutient des activités en appui à la formation des orphelins (bourses pour la scolarité primaire, pour des études professionnelles ou pour des formations artisanales).

Mais UWESO soutient surtout des activités de micro-crédit, afin d'accroître la capacité économique des familles accueillant des orphelins.

dak bieden.

Het systeem van het «micro-krediet» gaat als volgt in zijn werk:

UWESO stelt een «cluster» een som van 10 miljoen Oegandese shilling (ongeveer 10.000 dollar) ter beschikking. Dat geld vormt de basis van een «Revolving Fund». Die som wordt in de vorm van micro-kredieten, gaande van 50.000 tot 120.000 Oegandese shilling, geleend. Die leningen zijn terugbetaalbaar in zes maanden, tegen een maandelijks intrest van 3 %.

Iedere bijkomend gespaard bedrag verhoogt het voor de leningen beschikbaar volume en vormt een voorschot op de terugbetaling van een andere lening die de begunstigden van het project kunnen aangaan.

Het terugbetalingspercentage van de leningen ligt zeer hoog (99 à 100 %). Een deel van de afvaardiging heeft evenwel een persoon ontmoet die het moeilijk had zijn lening af te betalen. De leningen worden toegestaan om activiteiten zoals landbouw en veeteelt, handel of ambachten te financieren.

De delegatie heeft zowel in Masaka als in Ngarama diverse families bezocht die een lening hebben gekregen.

4. BSF/NCOS-ACORD: ORUCHINGA WATER DEVELOPMENT PROGRAMME

De afvaardiging bezocht verscheidene watervoorzieningsinstallaties die in aanbouw of reeds in werking waren.

	Planned	Completed (31.08.1997)	Under Construction
Artificial pavement catchment	239	4	10
Hand dug shallow well	64	10	5
Borehole	38	0	0
Hand augured tubewell	85	54	2
Type 1 rock tank	42	7	8
Type 2 rock tank	66	5	6
Valley tank	13	7	0
Dam	4	1	0
TOTAL	551	88	29

(De NGO heeft een grote achterstand in de uitvoering van het geplande programma opgelopen.)

In deze grensstreek is de watertoevoer eigenlijk hoogst ontoereikend: soms moeten de vrouwen soms tot vier uur per dag lopen om water te gaan halen. De verscheidene installaties die de afvaardiging bezocht, zijn ongeveer voor de helft gefinancierd door het project en voor de helft door de begunstigden. Hun bijdrage bestaat erin de nodige mankracht voor de bouw van de installaties te leveren en zand en stenen uit de omgeving aan te dragen. Zodra de installatie in gebruik wordt genomen, wordt een bijdrage geheven om een onderhoudskas aan te leggen. Voor een van de be-

Le système de micro-crédit fonctionne comme suit :

UWESO met à la disposition d'un «cluster» une somme de 10 millions de shillings ougandais (plus ou moins 10.000 dollars), qui reste disponible comme base d'un «Revolving Fund». Cette somme est prêtée sous forme de micro-crédits d'un montant compris entre 50.000 et 120.000 shillings ougandais, remboursables en six mois avec un taux d'intérêt de 3 % par mois.

Toute épargne supplémentaire vient augmenter le volume disponible pour les prêts et constitue une avance de remboursement à l'égard d'un autre emprunt que les bénéficiaires du projet sont susceptibles de contracter.

Le taux de remboursement des emprunts est très élevé (de 99 à 100 %). Une partie de la délégation a toutefois rencontré une personne qui éprouvait des difficultés de remboursement. Les prêts obtenus servent à financer des activités agricoles d'élevage, de commerce ou d'artisanat.

La délégation a rendu visite à plusieurs familles bénéficiaires de prêts, tant à Masaka qu'à Ngarama.

4. BSF/NCOS-ACORD : ORUCHINGA WATER DEVELOPMENT PROGRAMME

La délégation a pu visiter différentes installations d'approvisionnement en eau, soit en construction, soit déjà en activité.

	Planned	Completed (31.08.1997)	Under Construction
Artificial pavement catchment	239	4	10
Hand dug shallow well	64	10	5
Borehole	38	0	0
Hand augured tubewell	85	54	2
Type 1 rock tank	42	7	8
Type 2 rock tank	66	5	6
Valley tank	13	7	0
Dam	4	1	0
TOTAL	551	88	29

(l'ONG est très en retard dans l'exécution du programme prévu).

L'approvisionnement en eau dans cette région frontalière est en effet très insuffisant, puisque les femmes doivent parfois marcher jusqu'à 4 heures par jour pour aller chercher l'eau. Les différentes installations vues par la délégation sont financées plus ou moins pour moitié par le projet et pour moitié par les bénéficiaires, sous forme de main-d'oeuvre nécessaire à la construction ainsi que par l'apport de sable et de pierres collectées sur place. A partir de la mise en service, une redevance est perçue pour constituer une caisse d'entretien. Pour l'une des installations visi-

zochte installaties had het gebruikerscomité bovendien een fonds opgericht om een persoon te vergoeden die het gebruik van de nieuwe watervoorraad door bewoners van andere heuvels die niet hebben bijgedragen tot de bouw of de financiering van de infrastructuur, moest superviseren en beheren.

NCOS-ACORD ontwikkelt bovendien een micro-kredietregeling om activiteiten te financieren die in de sector van de landbouw, de veeteelt, de kleinhandel en de ambachten een inkomen creëren.

De regeling wordt als volgt georganiseerd :

ACORD stelt aan een spaargroep van 40 personen een provisie van 7.000.000 USh ter beschikking, waarmee leningen kunnen worden toegekend voor telkens een bedrag van maximum 200.000 USh, dat uiterlijk zes maand later met een intrest van 2% per maand en 9.000 USh beheerskosten per lening moet worden terugbetaald (4000 USh «annual subscription fee» + 3000 USh «loan processing fee» + 2000 USh, die overeenstemt met 2% intrest op een lening van 200.000 USh). Die deelname in de kosten maakt het mogelijk de kosten (die per jaar en per spaargroep 400.000 USh bedragen) te dekken.

De groep verbindt er zich bovendien toe naast de terugbetaling van de leningen extra spaargeld te genereren waarmee een eigen kredietfonds wordt opgericht. ACORD trekt de ter beschikking gestelde 7.000.000 USh na drie jaar namelijk terug om een andere groep dezelfde faciliteit te kunnen bieden.

Er zij op gewezen dat de handelsbanken intrestvoeten van 20 tot 25 % per jaar hanteren.

IV. – STERKE EN VOOR VERBETERING VATBARE PUNTEN VAN DE VIER PROJECTEN ⁽⁴⁾

«BSF/IFAD HOIMA & KIBAAL DISTRICTS INTEGRATED COMMUNITY DEVELOPMENT»

Sterke punten

- Sociale mobilisatie en versterking van de mogelijkheden van de gemeenschappen :

De parlementaire afvaardiging heeft zich rekenschap kunnen geven van het feit dat de gemeenschappen aan de hele uitvoeringscyclus van het project participeren. Zo werden ze betrokken bij de keuze van de richting die de projecten uitgingen door financieel of met mankracht bij te dragen tot de aanleg van de infrastructuur, alsmede door het opzetten van structuren waarmee de projecten een duurzaam karakter krijgen, zodat ze ook na te zijn opgestart, levensvatbaar blijven (kas voor het onderhoud van

tées, le comité des utilisateurs avait en outre créé un fonds destiné à salarier une personne chargée de surveiller et d'arbitrer l'utilisation de la nouvelle réserve d'eau par les habitants d'autres collines qui n'avaient pas participé à la construction de l'infrastructure ou à son financement.

NCOS-ACORD développe en outre un système de micro-crédit pour financer des activités génératrices de revenus dans le secteur de l'agriculture, de l'élevage, du petit commerce et de l'artisanat.

Le système est organisé comme suit :

ACORD met à la disposition d'un groupe d'épargne de 40 personnes, une provision de 7.000.000 USh permettant de financer des prêts de maximum 200.000 USh, remboursables en maximum 6 mois avec 2 % d'intérêt par mois et 9.000 USh de frais de gestion/prêt (4.000 d'«annual subscription fee» + 3.000 de «loan processing fee» + 2.000 correspondant à 2 % d'intérêt pour un prêt de 200.000 USh). Cette participation au coût de gestion permet de couvrir les frais qui sont de l'ordre de 400.000 USh par an et par groupe d'épargne.

Le groupe s'engage par ailleurs à constituer une épargne complémentaire au remboursement des prêts de manière à constituer son propre fonds de crédit, car ACORD reprend sa mise de départ de 7.000.000 USh au bout de 3 ans, pour initier cette même facilité à l'égard d'un autre groupe.

Il faut souligner que les taux d'intérêts pratiqués par les banques commerciales sont compris entre 20 et 25 % par an.

IV. – POINTS FORTS ET POINTS DE PERFORMANCE PERFECTIBLE DES 4 PROJETS ⁽⁴⁾

«BSF/IFAD HOIMA & KIBAAL DISTRICTS INTEGRATED COMMUNITY DEVELOPMENT»

Points forts

- Mobilisation sociale et renforcement des capacités communautaires :

La délégation parlementaire a pu se rendre compte que les communautés participent à tout le cycle de mise en oeuvre des actions du projet, en ayant été impliquées dans le choix des orientations, en contribuant financièrement ou en main d'oeuvre dans l'établissement des infrastructures, ainsi que par la mise en place de mécanismes de pérennisation pour assurer la viabilité après la durée d'intervention du projet (caisse d'entretien des pompes à eau, «revolving fund», etc...). Ceci a été développé grâce à des actions

⁽⁴⁾ Dit hoofdstuk werd door het ABOS geschreven. Het is een weergave van de opmerkingen die werden geformuleerd tijdens de twee vergaderingen waaraan parlementsleden, vertegenwoordigers van het ABOS en vertegenwoordigers van het IFAD deelnamen.

⁽⁴⁾ Ce chapitre a été rédigé par l'AGCD; il intègre les observations formulées lors des deux réunions qui ont réuni parlementaires, représentants de l'AGCD et représentants du FIDA.

waterpompen, «revolving fund» enz.). Dit alles werd uitgebouwd dankzij initiatieven tot versterking van de mogelijkheden op alle niveaus, gaande van het individu (functionele alfabetisering, bedrijfsbeheer van familiale ondernemingen ...) tot de districtsverantwoordelijken in elk van hun sectoren (gezondheid, wegeninfrastructuur, waterleidingnet enz.). Bij het opzetten van het project werd heel wat energie opgeslorpt door het inbouwen van de waarborg dat het project na overleg gezamenlijk door de plaatselijke gemeenschappen en door de plaatselijke overheid zou kunnen worden overgenomen («empowerment» en «ownership»).

- Oprichting van spaargroepen (SIDA's)

Het enthousiasme, de creativiteit en het zeer hoge terugbetalingspercentage zijn kenmerken die in het oog sprongen tijdens de ontmoetingen met de vrouwengroepen. Dat kan worden verklaard door de vooraf geleverde inspanningen inzake opleiding en sensibilisering om:

- 1) groepen te vormen van 5 tot 10 mensen die solidaire zijn met elkaar;
- 2) de mensen te overtuigen van de noodzaak hun leningen terug te betalen;
- 3) aan te zetten tot gezinssparen en het gespaarde geld aan te wenden als beschikbaar fonds voor kleine kredietverlening;
- 4) het micro-krediet institutioneel te onderbouwen (SIDA's en UWFCT).

- Opmerkelijke inspanning op het vlak van paden/straten op het platteland :

het weggennet werd aanzienlijk verbeterd om de commercialisering van de geproduceerde goederen en het personenverkeer mogelijk te maken. De gemeenschappen op het platteland werden ertoe aangezet verbindingswegen («access roads») tussen de dorpen en de wegenassen tussen de sub-counties van het district («feeder roads») aan te leggen of opnieuw in goede staat te brengen en te onderhouden. De mogelijkheden van het district werden versterkt om de «feeder roads» opnieuw in goede staat te brengen en te onderhouden (financiering door in het district geïnde belastingen).

- Verstrekking van de instrumenten om de toegang tot en de kwaliteit van de gezondheidsdiensten te verbeteren:

de delegatie heeft dispensaria en districtsziekenhuizen bezocht; er vonden ontmoetingen plaats met TBA's (een tiental bevallingen per maand), met de CHW's en de beheerscomités van de dispensaria. De gemeenschappen waarderen de door het project aangereikte hulp inzake gezondheidszorg.

Binnen de delegatie vroegen sommigen zich af of deze initiatieven voldoende efficiënt waren om de

de versterking van de capaciteiten op alle niveaus, van het individu (alfabetisering functioneel, management van de economie van de familiale exploitaties...) tot de agents van het district in elk van hun sectoren (santé, routes, adduction d'eau, etc...). Le projet a mis beaucoup d'énergie pour assurer son appropriation partagée entre les communautés et les autorités locales («empowerment» et «ownership»).

- Constitution de groupes d'épargne (SIDA's) :

L'enthousiasme, la créativité et le taux de remboursement très élevé constituent des caractéristiques particulièrement remarquées lors des rencontres avec les groupes de femmes. Ceci est explicable par le travail préalable de formation/sensibilisation pour :

- 1) constituer des groupes de 5-10 personnes solidaires les uns des autres ;
- 2) sensibiliser celles-ci à la nécessité de rembourser leurs emprunts ;
- 3) mobiliser l'épargne des ménages et utiliser cette épargne comme fonds disponible pour du petit crédit;
- 4) organiser le micro-crédit au niveau institutionnel (SIDAs et UWFCT).

- Effort remarquable réalisé en matière de pistes/routes rurales :

Le réseau routier a été très sensiblement amélioré afin de soutenir la commercialisation des productions et la circulation des personnes. Les communautés rurales ont été sensibilisées pour construire ou réhabiliter ainsi qu'entretenir les pistes de connexion («access roads») des villages avec les axes routiers entre les sub-counties du district («feeder roads»). Les capacités du district ont été renforcées pour réhabiliter et entretenir les «feeder roads» (financement à partir des impôts collectés au niveau du district).

- Mise en place des instruments permettant d'améliorer l'accès et la qualité des services de santé :

la délégation a visité des dispensaires, des hôpitaux de district; elle a rencontré les TBAs (une dizaine d'accouchements/mois), les CHWs, les comités de gestion des dispensaires. Les communautés apprécient le soutien apporté par le projet en matière de santé.

Certains, au sein de la délégation, se sont demandés si ces actions étaient suffisamment efficaces pour

gezondheid werkelijk op een hoger peil te brengen; tevens vroegen ze zich af of het dispensarium zich ook met gezinsplanning en met preventie van seksueel overdraagbare aandoeningen (HIV-besmetting, aids) bezig hield. In antwoord op die bekommernissen dient te worden aangestipt dat in een van de bezochte dispensaria een voorraad condooms aanwezig was; de medisch assistent verklaarde dat hij maandelijks op aanvraag 200 condooms uitdeelde (die ook tijdens de sluitingstijd van het dispensarium in de winkeltjes tegenover het dispensarium verkrijgbaar waren). In ieder dorp was een informatie-kit over HIV-besmetting en over aids aanwezig. Dit verklaart de vrij hoge verhouding (20%) condoomgebruikers op het platteland.

Voor verbetering vatbare punten:

- Drinkwater: het project heeft zich vooral op drinkwaterputten en op putlatrines in de basisscholen toegespitst teneinde via die weg de noodzaak te propageren om drinkbaar water te drinken en tevens voor regels inzake de hygiëne te pleiten (ook in enkele dorpen werd de toegang tot drinkwater verbeterd). Omdat men voor die strategie heeft geopteerd, werd de toegang tot drinkwater maar in geringe mate verbeterd: 60 tot 70% van de gezinnen in Hoima en Kibaale beschikken immers niet over een waterwinningsplaats op minder dan 1,5 km afstand van hun woning.

- Landbouw : op dat vlak was de strategie van het project bijzonder zwak en ondoeltreffend; het «Bulindi District Farm Institute» werd opnieuw operationeel gemaakt als opleidings- en bijscholingsinstituut voor docentenopleidingen op maat van de landbouwbevolking. De structuren om de landbouwbevolking op te leiden zijn op het terrein nagenoeg onbestaande; het effect van op het niveau van de bevolking geformuleerde boodschappen is beperkt; ter zake moet een strategie worden uitgestippeld en moet het nodige worden gedaan om het BDFI zelfbedruipend te laten functioneren.

- Coördinatiecel : naar die cel, met inbegrip van de dienst «follow-up en evaluatie», ging 58 % van het totale budget van het project. Die cel werd opgericht omdat de plaatselijke administratieve diensten van het Hoima-en het Kibaale-district veel te weinig mogelijkheden hadden om het project op te starten en te beheren. Het is echter niet zeker dat de coördinatiecel de plaatselijke besturen voldoende heeft opgeleid om ze in de tweede fase zelf het projectbeheer in handen te geven;

- Referentiesituatie (baseline survey) : het ontbreken van een situatie die als referentie kan gelden, brengt de opvolging en de evaluatie van het effect van het project ernstig in het gedrang (het effect of de geboekte vooruitgang wordt gemeten door de hui-

améliorer effectivement le niveau de santé; si une aide à l'égard de la gestion de la fertilité des couples faisait partie des actions du dispensaire ainsi que la prévention à l'égard des maladies sexuellement transmissibles (HIV aids). En réponse à ces préoccupations, il convient de souligner que, dans un dispensaire visité, il y avait un stock de condoms (fourni par UNFPA) et l'assistant médical a déclaré qu'il distribuait à la demande 200 condoms par mois (également en vente dans les petits magasins en face du dispensaire quand ce dernier est fermé). Un kit d'information HIV/SIDA était présent dans chaque village. Ceci explique la proportion relativement élevée d'utilisateurs de condoms en milieu rural (20 %).

Points de performance perfectible :

- Eau potable : le projet a assez largement concentré ses actions de puits d'eau potable et d'assainissement («pit latrine») au niveau des écoles primaires, dans le but de propager par ce canal la nécessité de consommer de l'eau potable ainsi que les règles d'hygiène (l'accès à l'eau potable a toutefois été amélioré dans quelques villages également). En raison de ce choix stratégique, l'accès à l'eau potable a été peu amélioré car 60 à 70% des ménages d'Hoima et Kibaale ne disposent pas d'un point d'eau à moins de 1,5 km de leurs habitations.

- Agriculture : la stratégie du projet dans ce domaine a été particulièrement faible et d'une efficacité restant à démontrer. «Bulundi District Farm Institute» a été réhabilité pour servir de centre de formation et de recyclage des agents de vulgarisation agricole. Les structures de vulgarisation agricole sont pratiquement inexistantes sur le terrain; l'impact des messages vulgarisés est limité; il faut définir une stratégie dans ce domaine et mettre en place des dispositions permettant un fonctionnement de BDFI sur son propre autofinancement.

- Unité de coordination : cette unité, y inclu le service de suivi-évaluation, a utilisé 58% du budget total du projet. Cette unité a été mise en place parce que les administrations locales des districts de Hoima et Kibaale avaient des capacités beaucoup trop faibles pour mettre en oeuvre et gérer le projet. Mais il n'est pas sûr que l'unité de coordination ait suffisamment formé les administrations locales pour assurer une prise en charge par elles-mêmes de la seconde phase.

- Situation de référence (baseline survey) : l'absence d'une situation de référence handicape le suivi-évaluation de l'impact du projet (on mesure l'impact ou les progrès réalisés en comparant des indicateurs d'aujourd'hui par rapport à une situation de référence;

dige indicatoren met een referentiesituatie te vergelijken; zonder zo'n referentiesituatie is het onmogelijk het effect correct in te schatten. Opvolging en evaluatie van de tweede fase kunnen alleen gebeuren vanuit een tijdens de eerste maanden opgebouwde situatie die dan als referentie kan dienen.

- Geïntegreerde ontwikkeling : geïntegreerde ontwikkeling van de districten Hoima en Kibaale impliceerde het uitwerken van initiatieven in de volgende sectoren: landbouw, gezondheid, drinkwater, wegenaanleg, ontwikkeling van de gemeenschap (multisectorale aanpak). Uit het project zou duidelijker moeten blijken dat deze initiatieven hebben bijgedragen tot een efficiënte en duurzame ontwikkeling op economisch vlak (zich er rekenschap van geven dat een gegtegreerd multisectoraal project een ingewikkelde en dure onderneming is voor ontwikkelingssamenwerking; het voordeel ervan voor een duurzame ontwikkeling moet worden aange-toond).

- «Cost recovery and sustainability» : de uit te stip-pelen strategie moet er in een tweede fase van het project in bestaan de opgebouwde infrastructuur zo-danig te versterken dat het mogelijk wordt een maxi-maal aantal initiatieven duurzaam te maken (finan-ciële autonomie om de continuïteit van de initiatieven te waarborgen; ontwikkeling vanuit de autochtone bevolking zelf).

PROJECT ACT «BASIC SUPPLIES AND SUP-PORTS OF SMALL BUSINESSES IN THE MIDWESTERN REGION»

Aangezien het project zich nog in een aanvangs-fase bevindt, is het riskant om zich nu al uit te spre-ken over de sterke en zwakke punten ervan. Dit neemt niet weg dat diverse opmerkingen kunnen worden gemaakt :

- Overeenstemming van de doeleinden van het pro-ject met die van het Overlevingsfonds : (groei van de landbouwproductiviteit; bijzondere aandacht voor de 3000 «displaced families» (Bachiga); vestiging van kleine ondernemingen die optreden als toeleveran-cier van landbouwbedrijven of als verkoper van landbouwproducten en die een blijvende steun zul-len zijn voor de sector).

- Gunstige invloed van de 4 bezochte centra (Mukuza- meel voor kindervoeding; Animal husbandry center; Nalweyo oxen traction & seed multiplication centers): van die kleine ondernemin-gen zorgen de eerste twee voor betere kindervoeding en beter veevoer en zij staan ook in voor de afzet van de lokale productie. Het aanwenden van dierlijke trekkracht maakt het mogelijk grotere oppervlakten te bebouwen en de taak te verlichten van de mannen

sans situation de référence, il n'est pas possible de développer une évaluation correcte de l'impact). Le suivi-évaluation de la seconde phase devrait obliga-toirement être développé à partir d'une situation de référence établies durant les premiers mois.

- Développement intégré : le développement inté-gré des districts d'Hoima et Kibaale impliquait la mise en oeuvre d'actions dans les secteurs de l'agriculture, de la santé, de l'eau potable, des routes, du dévelop-pement communautaire ... (approche multisectorielle). Il faudrait que le projet puisse faire plus clairement la démonstration que ces actions ont contribué à un développement économique efficace et durable (se rendre compte qu'un projet multisectoriel intégré constitue une entreprise com-plexe et coûteuse pour une assistance de coopération; il faut en démontrer l'avantage pour un développe-ment durable).

- «Cost recovery and sustainability» : les stratégies de seconde phase du projet devront renforcer les dis-positions permettant d'assurer la pérennité d'un maximum d'actions (autonomie financière de perpé-tuation des actions; capacité de gestion; développe-ment endogène).

PROJET ACT «BASIC SUPPLIES AND SUPPORT OF SMALL BUSINESSES IN THE MIDWESTERN REGION»

Le projet ne fait que débiter; il est en conséquence hasardeux de statuer à ce stade sur les points forts et les points faibles. Toutefois, différentes observations peuvent être relevées:

- Correspondance des objectifs du projet avec ceux du Fonds de Survie : accroissement des productions agricoles; attention particulière à l'égard de 3.000 familles déplacées (Bachiga); établissement de peti-tes entreprises en amont et en aval du secteur agri-cole, qui vont apporter un support durable au secteur.

- Impact positif des 4 centres visités (Mukuza- la farine pour l'alimentation des enfants; Animal husbandry centre; Nalweyo oxen traction & seed multiplication centres): les deux premières petites entreprises permettent d'améliorer la nutrition des enfants et celle des élevages tout en assurant un dé-bouché aux productions locales. La traction animale permet de cultiver des surfaces plus importantes et d'alléger le travail des hommes/ des femmes à cet

en vrouwen die op de velden werken. Het centrum voor de verdeling van granen en zaden levert kwaliteitsproducten die het rendement kunnen verbeteren.

Een aantal delegatieleden hebben het ABOS verzocht bij de Landbouwhogeschool van Gembloux te informeren naar de gefundeerdheid van de vooruitgang die wordt geboekt dankzij de bevordering van het gebruik van runderen als trekdieren (voorkomen dat te veel gebruik gemaakt wordt van technieken die de onderontwikkeling in stand houden).

- Complementariteit van het project «ACT» en van de projecten «FIDA-Hoima en Kibaale» : de strategieën van het tweede project blijken uiterst zwak in de landbouwsector; de beide projecten moeten nauwer gaan samenwerken. Zo'n samenwerking zou overigens de ongegronde verdenking wegnemen als zou het project «ACT», doordat het is opgezet met het bisdom als partner, alleen de aanhangers van een bepaalde levensbeschouwing ten goede komen.

- Meer algemeen regelgevend kader inzake samenwerkingsethiek : men dient erop toe te zien dat de met ontwikkelingsgeld opgerichte kleine ondernemingen ontwikkelingsinstrumenten zijn die ten dienste staan van de begunstigden en dat dit ook zo blijft als de projecten voltooid zijn. Deze punten dienen ook te worden gecontroleerd.

NCOS-ACORD-PROJECT «ORUCHINGA WATER PROGRAMME»

Sterke punten

- Sociale mobilisatie en communautaire ontwikkeling : het NCOS-ACORD-project heeft veel energie geïnvesteerd in het betrekken van de gemeenschappen bij de volledige projectcyclus, gaande van de keuze van de oriëntaties over de uitvoering tot de verduurzaming.

- De uitgewerkte projecten zijn zeer nuttig en over het algemeen goed uitgevoerd (betere toegang tot drinkwater; de bevolking via opleidingsprogramma's vertrouwd maken met micro-krediet) : water halen kost de vrouwen nu nog slechts één uur in plaats van drie uur per dag, toen ze nog de heuvel op en af moesten met een jerrycan water. De mensen aan wie het project ten goede komt, gebruiken ook meer water, wat leidt tot een betere hygiëne.

Dankzij het micro-krediet kan de armoede mee worden ingedijkt via alternatieve inkomsten. Het micro-krediet is ruim verspreid via het aantrekken van de spaargelden van de gemeenschappen, wat gepaard gaat met een hoog terugbetalingspercentage

égard. Le centre semencier assure une diffusion de semences de qualité permettant d'augmenter les rendements.

Certains membres de la délégation ont demandé à l'AGCD d'interroger les Facultés de Gembloux concernant le bien-fondé du progrès suscité par la promotion de la traction bovine (préoccupation d'éviter de diffuser des techniques qui ne font qu'entretenir le sous-développement).

- Complémentarité entre le projet «ACT» et «FIDA-Hoima et Kibaale» : les stratégies du second projet sont particulièrement faibles dans le secteur agricole; il faut que ces deux projets travaillent davantage en collaboration. Par ailleurs, cette collaboration aurait pour mérite de lever une suspicion qui n'est nullement fondée, selon laquelle le projet «ACT», en raison de son partenariat avec le diocèse, aurait un ciblage des bénéficiaires idéologiquement orienté.

- Cadre de réglementation plus général en matière d'éthique de coopération : il faudra veiller à ce que les petites entreprises, créées avec des fonds de la coopération, constituent des instruments de développement au service des bénéficiaires et encore à leur service après la durée d'intervention des projets, et contrôler ces points.

PROJET NCOS-ACORD «ORUCHINGA WATER PROGRAMME»

Points forts:

- Mobilisation sociale et développement communautaire : le projet NCOS-ACORD a investi beaucoup d'énergie pour intégrer la participation des communautés dans tout le cycle des activités, depuis le choix des orientations jusqu'aux dispositions de pérennisation, en passant par celles de mise en oeuvre.

- Les activités réalisées sont très utiles et dans l'ensemble bien exécutées (amélioration de l'accès à l'eau potable; éducation des populations à l'égard du micro-crédit) : le temps de collecte de l'eau pour les femmes a été ramené de 3 heures par jour à descendre et remonter une colline avec un bidon d'eau, à moins d'une heure par jour. Les bénéficiaires consomment par ailleurs davantage d'eau, ce qui améliore l'hygiène.

Le micro-crédit permet de contribuer à réduire la pauvreté en favorisant l'émergence de revenus alternatifs; il est largement développé à partir d'une mobilisation de l'épargne des communautés, s'accompagnant d'un taux élevé de remboursement ainsi que

en de naleving van de terugbetalingstermijnen, aanzien ook de andere groepsleden over een lening moeten kunnen beschikken; die lening wordt toegekend met het terugbetaalde geld (solidariteit).

Punten waarvan de doeltreffendheid nog voor verbetering vatbaar is

- Een indrukwekkende achterstand in de uitvoering van de initiatieven in vergelijking met het programma (+ overschrijding van het budget in vergelijking met de verbintenissen van het technisch dossier);

- De kosten van het micro-krediet lijken zeer hoog te liggen : die opmerking is van dezelfde orde als de bovenvermelde opmerking over de reglementeringsethiek van de samenwerking : het geld voor samenwerking wordt besteed om micro-kredietfaciliteiten te creëren. Dat micro-krediet moet toegankelijk zijn voor de rechthebbenden en moet worden verleend op grond van rechtvaardige criteria. Er moet op worden toegezien dat het micro-krediet niet te veel werkingsmiddelen opslorpt, waardoor het doel zou worden voorbijgeschoten (het moet een instrument zijn om de armoede te lenigen) en een administratieve structuur in stand zou worden gehouden die bijzonder dure diensten verleent.

«UWESO DEVELOPMENT»-PROJECT

Sterke punten

- Sociale mobilisering en ontwikkeling van de gemeenschapszin : de NGO heeft heel wat inspanningen geleverd om ervoor te zorgen dat de door aids getroffen gezinnen en de weeskinderen maatschappelijk niet langer uitgesloten zouden worden. De gezinnen behoeven bijstand om met die endemie te leren leven. Ze hebben nood aan voorlichting om de uitbreiding van aids te voorkomen; binnen de gemeenschappen moet solidariteitszin worden aangekweekt. Tevens moeten er meer opvanggezinnen voor weeskinderen komen, om die kinderen op te leiden en ze voor te bereiden om het leven in degelijke omstandigheden aan te vatten. De wekelijkse vergaderingen van de gezinshoofden die weeskinderen hebben geadopteerd stimuleren het zelfvertrouwen van deze mensen, maar zijn ook een rugsteun voor hun creativiteit en solidariteit. Een en ander kan worden beschouwd als model van maatschappelijk herstel, wat de solidariteit binnen de gemeenschap zeker ten goede komt.

- De uitgewerkte projecten zijn zeer nuttig en worden over het algemeen goed uitgevoerd (ondersteuning van de opleiding van weeskinderen; de bevolking vertrouwd maken met het micro-krediet). De

d'un respect des délais de remboursement, car les autres membres du groupe doivent également disposer d'un prêt avec l'argent remboursé (solidarité).

Points de performance perfectible:

- Existence d'un impressionnant retard dans la réalisation des actions par rapport au programme (+ dépassement budgétaire par rapport aux engagements du dossier technique).

- Le coût du micro-crédit paraît fort élevé : cette observation est du même ordre que celle mentionnée ci-avant en matière de réglementation d'éthique de la coopération: les fonds de la coopération sont utilisés pour établir des facilités de micro-crédit qui doivent être accessibles aux bénéficiaires et suivant des dispositions équitables. Il convient de vérifier que le fonctionnement du micro-crédit n'englobe pas trop de frais de fonctionnement qui auraient pour conséquence de dénaturer l'objectif recherché (instrument d'allègement de la pauvreté) et d'entretenir une structure administrative dont les services seraient fort chers.

PROJET «UWESO DEVELOPMENT»

Point forts:

- Mobilisation sociale et développement communautaire : l'ONG a beaucoup œuvré pour que les familles atteintes du SIDA, ainsi que les orphelins, ne soient plus considérées comme un segment honteux de la société. Il faut aider les familles à vivre avec cette endémie, les conseiller pour en limiter l'expansion, construire un esprit de solidarité au sein des communautés, et renforcer la capacité des familles d'accueil des orphelins pour que ceux-ci soient formés ou préparés à un avenir correct. Les réunions hebdomadaires des chefs de famille qui ont adopté des orphelins stimulent la confiance en soi des intéressés ainsi que leur créativité et leur solidarité. Ceci peut être considéré comme un modèle de réhabilitation sociale, particulièrement utile pour renforcer la solidarité communautaire.

- Les activités réalisées sont très utiles et dans l'ensemble bien exécutées (appui à la formation des orphelins; éducation des populations à l'égard du micro-crédit). L'ONG accorde – malheureusement à un

NGO kent weeskinderen studiebeurzen toe voor het volgen van basisonderwijs, beroepsonderwijs en ambachtelijke opleidingen. Jammer genoeg kan maar een beperkt aantal weeskinderen worden geholpen omdat de budgettaire middelen van de NGO beperkt zijn.

Het micro-krediet wordt uitgebouwd vanuit een «revolving fund». Het is de bedoeling dat dit fonds wordt gestijfd met spaargelden van de begunstigden zelf, zodat leningen kunnen worden verstrekt aan een groter aantal leden, die terzake een opleiding krijgen (zo worden activiteiten bevorderd die nieuwe inkomsten genereren; terugbetaling van de lening; er wordt ook gewerkt aan de uitbouw van een spaargedrag, dat het krediet ondersteunt).

Punten die voor verbetering vatbaar zijn

- UWESO heeft een grote taak op zich genomen : er zijn meer dan 2 miljoen wezen en de activiteiten van de NGO hebben betrekking op amper 2 à 3 % van hen. Aangestipt zij dat de nationale en plaatselijke overheid terzake meer betrokken moeten worden; daar werd herhaaldelijk op gewezen.

- Er kwam een organisatorische versterking, met name op het niveau van de kaderleden van het Nationaal secretariaat en dat van de plaatselijke acties of afdelingen. De toestand is heel onzeker aangezien de kaderleden gemakkelijk in de verleiding kunnen komen elders aan de slag te gaan, daar UWESO heel lage lonen uitbetaalt. Het ware wellicht beter geweest de uitbreiding van de UWESO-personeelsformatie te doen samengaan met een uitbreiding van de groep vrouwen op het niveau van elke «sub-county». Zo zou een vastere structuur ontstaan, die een sterker multiplicatoreffect kan waarborgen. Er zij evenwel opgemerkt dat het project zorgt voor de bezoldiging van twee assistentes die 4 dagen per week op pad gaan om de gezinnen in de dorpen van het district te bezoeken. Ze hebben het vertrouwen van de mensen, die ze persoonlijk kennen. Men moet trachten ze in dienst te houden en ook voorzien in een vertegenwoordiging die meer rechtstreeks van de gemeenschappen uitgaat. Van de kredieten voor het project gaat 62,52 % naar de organisatorische versterking van het centrale secretariaat en de afdelingen, wat een hoog percentage is.

- De kosten inzake micro-krediet liggen kennelijk zeer hoog. De opmerking die hierboven werd geformuleerd aangaande NCOS-ACORD past ook in deze context. UWESO geeft overigens de indruk veel energie te stoppen in het aantrekken van spaargelden en een terugbetaling van 100 % van de leningen te waarborgen. UWESO behoort erop toe te zien het eigen imago niet te veranderen, anders dreigt de NGO te worden gelijkgesteld met een kredietinstelling. UWESO zou de aandacht moeten blijven toespitsen op de verbetering van de toestand van de weeskinderen.

nombre limité d'orphelins en raison des limites budgétaires – des bourses pour la scolarisation primaire, pour des formations professionnelles et pour des formations artisanales.

Le micro-crédit est développé à partir d'un «revolving fund» qui est censé s'accroître avec l'épargne des bénéficiaires, de manière à pouvoir accorder des prêts à un plus grand nombre de membres formés à cet égard (développer des activités génératrices de revenus alternatifs; remboursement du prêt; établissement d'une dynamique de l'épargne en appui au crédit).

Points de performance perfectible:

- UWESO s'est attaqué à une tâche d'une ampleur considérable, car il y a plus de 2 millions d'orphelins et seulement 2-3% sont touchés par les activités de l'ONG. Il faut réfléchir à la nécessité d'une plus grande implication des autorités nationales et locales; cela a été souligné à maintes reprises.

- Le renforcement institutionnel a été opéré au niveau des cadres du secrétariat national et de celui des sections locales («branches»): cette structure est très fragile, car les cadres peuvent être facilement tentés de partir ailleurs, du fait que les salaires accordés par UWESO sont fort faibles. On aurait eu intérêt à équilibrer le renforcement de capacité au niveau de la structure d'UWESO avec un renforcement «groupe de femmes» au niveau de chaque «sub-county», constituant une structure davantage permanente et susceptible d'assurer un effet multiplicateur plus important. Il convient toutefois de remarquer que le projet assure la rémunération de deux assistantes qui sillonnent les villages du district 4 jours par semaine, pour y rendre visite aux familles. Elles ont la confiance des gens qu'elles connaissent personnellement. Il faut essayer de les garder et y ajouter une représentation émanant plus directement des communautés. 62,52% des crédits du projet sont alloués au renforcement institutionnel du secrétariat central et des «branches»: c'est beaucoup.

- Le coût du micro-crédit paraît fort élevé. L'observation mentionnée ci-avant pour NCOS-ACORD mérite également d'être formulée. UWESO donne par ailleurs l'impression de mettre beaucoup d'énergie pour collecter l'épargne et assurer un repaiement de 100% des prêts: UWESO doit être attentive à ne pas modifier son image, ce qui risquerait de l'assimiler à un organisme de crédit. UWESO devrait demeurer très centré sur l'amélioration de la situation des orphelins et de l'encadrement des femmes accueillant des orphelins afin d'accroître les capacités économi-

ren en de begeleiding van de vrouwen die hen opvangen, teneinde de economische mogelijkheden van de doelgroep te verruimen.

Thans lijkt onvoldoende aandacht uit te gaan naar de begeleiding van vrouwen die het moeilijk hebben om zich alleen uit de slag te trekken.

V. – CONCLUSIES

1. Na haar bezoek aan Oeganda, meent de afvaardiging een positief oordeel te kunnen uitspreken over de vier door het Overlevingsfonds uitgevoerde projecten die ze heeft bezocht.

Die projecten beantwoorden immers aan de doelstellingen en aan de aanpak zoals het parlement het Overlevingsfonds had opgedragen die uit te tekenen.

Zo werd de afvaardiging getroffen door de participatie van de betrokken bevolkingen, alsmede door de plaats die in verscheidene bezochte projecten voor de vrouw wordt ingeruimd; de algemene strategie is gericht op de ontwikkeling van kwaliteitszorg («capacity building»), teneinde de levensvatbaarheid en de duurzaamheid van de projecten te waarborgen; ten slotte verdient de geïntegreerde aanpak zoals die in het «Hoima»-project wordt toegepast en tot uiting komt in de complementariteit van de diverse onderdelen van dit project, een pluim.

In het algemeen is de afvaardiging dan ook van oordeel dat zowel het ABOS als het IFAD de hun opgedragen taak op een bevredigende manier vervullen.

De uitvoering van de projecten krijgt een zelfde gunstige beoordeling, al kunnen nog een aantal verbeteringen worden aangebracht. Het zal de taak van het ABOS zijn erop toe te zien dat de zwakke punten (zie boven punt IV) worden weggewerkt.

Het streven om de duurzaamheid van de projecten te waarborgen, moet aan de basis van de aan te brengen wijzigingen liggen.

2. Gelet op het ontbreken van enige andere structuur ter plaatse, kan de afvaardiging er begrip voor opbrengen dat soms een beroep op godsdienstige organisaties - vaak de enige overgebleven structuren - wordt gedaan, op voorwaarde dat het project de hele bevolking ten goede komt. De afvaardiging vraagt dan ook dat dit punt aandachtig door het ABOS wordt gecontroleerd.

Evenzo is de afvaardiging van oordeel dat voor de projecten van financiële (kredietverstrekking) en/of commerciële aard een strak omlijnd regelgevend raamwerk nodig is. Bij het opzetten van dat raamwerk moet bijzondere aandacht uitgaan naar de besteding van de eventuele winst.

3. De afvaardiging is zich ervan bewust dat de problemen die de in het raam van het Overlevingsfonds uitgevoerde projecten, pogen weg te werken, zo om-

ques de la population-cible. Cet accompagnement de femmes aux capacités limitées pour qu'elles en sortent par elles-mêmes paraît recevoir au stade actuel insuffisamment d'attention.

V. – CONCLUSIONS

1. A l'issue de sa visite en Ouganda, la délégation estime pouvoir émettre un jugement positif sur les réalisations du Fonds de Survie à travers les quatre projets visités.

Ceux-ci s'intègrent en effet dans les objectifs et les stratégies que le Parlement avait assignés au Fonds de Survie.

La délégation a ainsi été frappée par la participation des populations concernées, ainsi que par la place faite au rôle de la femme dans plusieurs des projets visités; la stratégie générale est le développement des capacités («capacity building»), afin d'assurer la viabilité et la durabilité des projets; enfin, l'approche intégrée qui est celle du projet «Hoima», et qui se traduit par la complémentarité des différents volets de ce projet, doit être saluée.

D'une manière générale, la délégation estime dès lors que tant l'AGCD que le FIDA s'acquittent d'une manière satisfaisante de la mission qui leur a été impartie.

Une même appréciation positive est portée sur l'exécution des projets, même si un certain nombre d'améliorations sont susceptibles d'être apportées. Il reviendra à l'AGCD de veiller à ce qu'il soit remédié aux points faibles mis en avant sous le point IV (cf. supra).

Les corrections à apporter doivent être avant tout guidées par le souci de garantir la pérennité des projets.

2. En l'absence d'autres structures sur le terrain, la délégation peut comprendre qu'il soit parfois fait appel au canal d'organisations confessionnelles - souvent les seules structures restées en place -, pour autant que le projet bénéficie à l'ensemble de la population. Elle demande dès lors que ce point fasse l'objet d'un contrôle attentif de la part de l'AGCD.

De la même manière, la délégation estime que les projets à caractère financier (opérations de crédit) et/ou commercial doivent faire l'objet d'un cadre réglementaire précis. Dans la mise sur pied de ce cadre, la question de l'affectation des bénéfices éventuels devra particulièrement retenir l'attention.

3. La délégation est consciente de ce que l'ampleur des problèmes auxquels les projets réalisés dans le cadre du Fonds de Survie tentent de remédier est telle

vangrijk zijn dat op termijn iedere duurzame oplossing alleen mogelijk is als de plaatselijke overheidsinstanties de projecten voor hun rekening nemen.

De wijze waarop die instanties daarbij kunnen worden betrokken, moet dan ook in de doelstellingen worden opgenomen.

4. De afvaardiging is opgetogen over de kwaliteit van de externe evaluaties die over twee van de bezochte projecten waren gemaakt. Zij wenst dat zo'n externe evaluatie meer veralgemeend wordt. Zij waardeert dan ook dat het ABOS zich ertoe heeft verbonden de volgende maanden nog andere evaluatierapporten over projecten van het Overlevingsfonds aan het parlement over te zenden.

De afvaardiging beseft evenwel ook terdege dat een bezoek op het terrein informatie oplevert die nooit door enig evaluatierapport kan worden vervangen. Zij is dan ook van oordeel dat er opnieuw een evaluatiezending zoals deze moet komen vooraleer het parlement zich (tijdens het tweede semester van 1998) over een eventuele hernieuwing van het Overlevingsfonds moet uitspreken.

Teneinde de evaluatie van de uitgevoerde projecten van het Overlevingsfonds op te volgen, vindt de afvaardiging het wenselijk dat in de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen een werkgroep wordt opgericht die meer specifiek met deze taak moet worden belast en over de conclusies ervan verslag bij de commissie uitbrengt.

De rapporteurs,

Suzette VERHOEVEN
Roger HOTERMANS

De voorzitter,

F.-X. de DONNEA

qu'à terme, toute solution durable a pour condition la prise en charge des projets par les pouvoirs publics locaux.

L'implication de ceux-ci doit dès lors être inscrite dans les objectifs poursuivis.

4. La délégation se réjouit de la qualité des évaluations externes dont avaient fait l'objet deux des projets visités. Elle souhaite qu'une telle évaluation externe soit davantage généralisée. Elle apprécie dès lors le fait que l'AGCD se soit engagée à transmettre d'autres rapports d'évaluation de projets du Fonds de Survie au Parlement durant les prochains mois.

La délégation est cependant également consciente de ce qu'une visite sur le terrain apporte des enseignements qu'aucun rapport d'évaluation ne pourra jamais remplacer. Elle estime dès lors que l'expérience de la présente mission d'évaluation devrait être renouvelée avant que le Parlement ne soit appelé à se prononcer sur un éventuel renouvellement du Fonds de Survie (soit durant le deuxième semestre de 1998).

Dans le but d'assurer le suivi de l'évaluation des réalisations du Fonds de Survie, elle estime souhaitable que soit constitué au sein de la Commission des Relations extérieures un groupe de travail qui serait plus spécifiquement chargé de cette mission et qui en rapporterait les conclusions à la Commission.

Les rapporteurs,

Suzette VERHOEVEN
Roger HOTERMANS

Le Président,

F.-X. de DONNEA